

PÉCSI Dohánygyár

XII. évfolyam, 5. szám

A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1985. MÁJUS

A jó munka jutalma

„Elismerő oklevél”

Vállalatunkot 1984. évi munkája elismeréseként a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium és az ÉDOSZ „Elismerő oklevél”-lel tüntette ki.

Az oklevél ünnepélyes átadására a május 7-én rendezett vállalati ünnepségen került sor. Az ünnepségen megjelent dr. Szabó Nándor, a városi tanács enköhelyettese, Geisz Mihály, a megyei, és Kereszti László, a városi pártbizottság képviselőjében, Somogyi Lászlóné, az ÉDOSZ megyei titkára, valamint Rull Péter, az ÉDOSZ központi vezetőség képviselőjében.

Az ünnepséget Simon Éva, a vt elnöke nyitotta meg és köszöntötte a vendégeket, majd dr. Szabó Nándor mondott rövid beszédet, amelyben méltatta a Pécsi Dohánygyár kollektívájának 1984. évi munkáját és eredményeit. Ezt követően a minisztérium és az ÉDOSZ nevében átadta a kitüntetési oklevelet Irimi Sándor igazgatónak, gratulálva az elismerő oklevélhez.

Irimi Sándor igazgató megköszönte az elismerést és röviden szólt az elért eredményekről és a jövő terveiről.

Az ünnepi hangulatot fokozta

József Attila „Hazám” című verse, amelyet Markó Ferenc kesztyűgyári dolgozó mondott el.

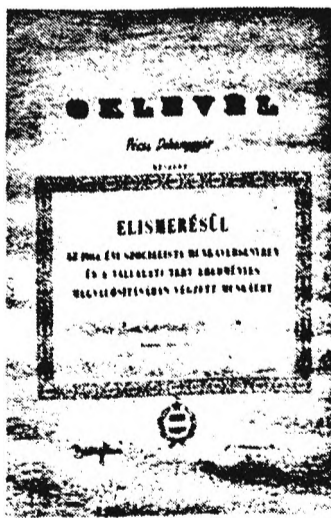
Végül Irimi Sándor igazgató az elmúlt évben legjobb eredményt elért brigádok, illetve személyek részére jutalmakat adott át.

A brigádok közül az alábbiak részesültek jutalomban:

- Tyereskova szoc. brig. 56 fő 56 000,- Ft
- Május 1. szoc. brig. 55 fő 49 500,- Ft
- Dr. Münnich F. szoc. brig. 40 fő 32 000,- Ft
- Lendület szoc. brig. 44 fő 33 000,- Ft
- Hámán Kató szoc. brig. 34 fő 23 800,- Ft
- Ady Endre szoc. brig. 22 fő 13 200,- Ft
- Tabak szoc. brig. 25 fő 15 000,- Ft
- Farkas Bertalan szoc. brig. 62 fő 31 000,- Ft
- Vörösmarty szoc. brig. 22 fő 11 000,- Ft
- Lotinka S. szoc. brig. 25 fő 11 250,- Ft
- Mező Imre szoc. brig. 27 fő 10 800,- Ft
- Kun Béla szoc. brig. 13 fő 5 200,- Ft

Kossuth L. szoc. bri. 15 fő 6 000,- Ft
Gagarin szoc. brig. 14 fő 5 600,- Ft
összesen: 303 350,- Ft
Egyéni jutalmat 68 fő kapott 99 000,- Ft összegben.

Az „Elismerő oklevél” kötelez bennünket arra, hogy ez évben is mindenki tudása legjavát adva végezze munkáját.

A környezet védelméért

Ha kint süt a nap és üdén zöldell körülöttünk a növényzet, nem is tudatosul bennünk, hogy a környezet, amelyben élünk, állandó és súlyos veszélynek van kitéve, amit összefoglaló szóval környezet-szennyeződésnek hívunk.

A környezetvédelem ma már nem egy távoli feladatot jelent, hanem – szinte az utolsó órában – nagy erőfeszítéseket igénylő küzdelem azért, hogy a környezetszennyezés végzetes és jövő nem tehető következményeit elhárítsuk. Valamirevaló értelmes társadalom, kisebb közösség és az egyén sem bújhat ki a tennivalók alól.

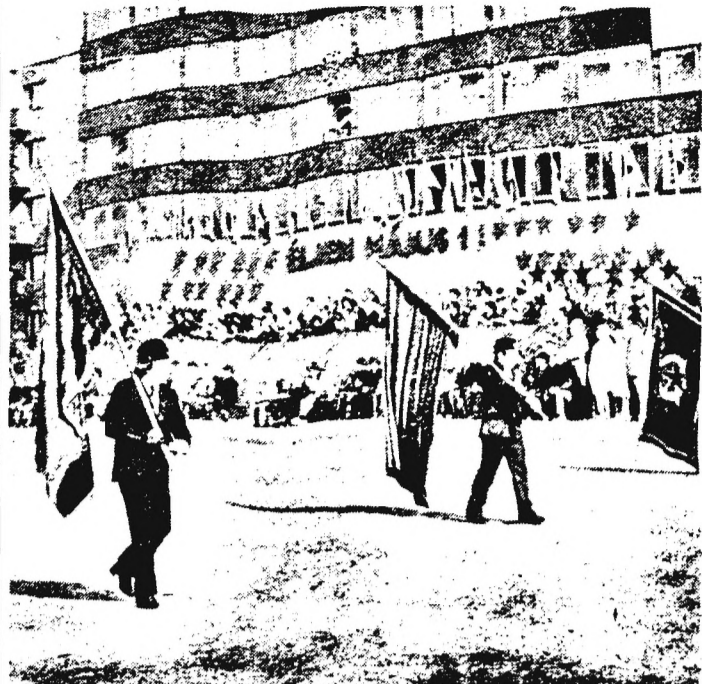
Ennek az áldozatos munkának az értékelését adták az 1985. ápr. 23-án a Pécsi Nemzeti Színházban megtartott környezetvédelmi ünnepségen, amelyet közösen rendezett a Pécs Megyei Város Tanácsa, a Pécs Városszépítő és Városvédő Egyesület, a Hazafias Népfőnt Baranya Megyei Bizottsága és a Magyar Vöröskereszt Pécs Városi Vezetősége.

A megnyitót tartó dr. Zelles Mária beszélt a tisztaságért inuitott mozgalom kezdeteiről, az elért eredményekről. Nagyrá értékelte a hosszú évek óta tevékenykedő társadalmi aktívák munkáját.

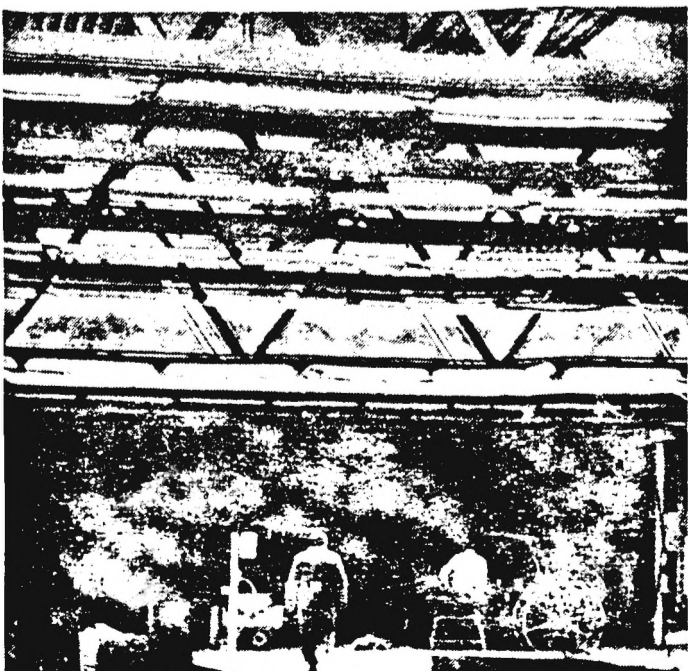
A megnyitót után rövid műsor hangzott el, amelyben többek között fellépett a „Mecsek” fúvósötös három tagja, Szkladányi Péter, Várnagy Attila és Kircsi László is.

Ezt követően dr. Marova Endre egyetemi tanár tartott előadást. A környezetvédelem feladataiban kiemelte a helyi tényezők jelentőségét. Sorra vette a szemét és hulladék, a levegőszennyeződés, a vizek szennyeződése és a zajterhelés következtében felvetődő problémákat, a nem kívánatos következményeket, és a megelőzés fontosságát hangsúlyozva beszélt a teendőkről.

Az ünnepség befejező aktuaként az e téren kiemelkedő eredményeket elért kollektíváknak és személyeknek kitüntetések, jutalmakat és okleveleket adtak át.

Szinpompás, jó hangulatú volt idén is a május 1-ét köszöntő felvonulás. Fotóriporterünk egy-egy pillanatot örökített meg a szép ünnepből.

A csarnok belső szerelési munkái folynak, elkészült már az almenyázat, a fűtés és a világítás.

A fogyasztók véleménye

Termékeinkkel kapcsolatos fogyasztói vélemények alakulását már hosszabb ideje figyelemmel kísérjük. A „panel” működésével kapcsolatos tapasztalatokról lapunk hasábjain már több alkalommal beszámoltunk.

A közelmúltban a két új termékünkkel megkérdeztük az értékesítőket, az az a trafikok, üzletek dolgozóinak véleményét, tapasztalatait.

A kérdőív 14 kérdést tartalmazott, nagy részére aláhúzással lehetett válaszolni, de néhányánál a kitöltők szabadon kifejtették véleményüket.

A kérdőívek az ország minden tájára eljutottak, így a válaszokból következtetni tudunk majd a különböző vidékek fogyasztási szokásaira, cigarettá-

ink elterjedtségére. A több ezer szétküldött kérdőívől várhatóan egy részét nem töltik ki, s nem juttatják vissza hozzánk. Tapasztalatok szerint azonban a megkérdezettek 25-30 %-a szívesen megírja véleményét és örömmel vesz részt ilyen felmérésekben. Ezek alapján bizony számíthatunk 1500-2000 kérdőív visszaérkezésére. Ilyen mennyiséget feldolgozni, kiértékelni kézzel nem lehet.

A számítástechnikai csoporttól kapunk segítséget az elemzések elvégzéséhez, majd egy összefoglaló anyagot is készítünk. Egy későbbi lapunkban tájékoztatást fogunk adni a felmérés tapasztalatairól.

Simon Éva

Kitüntetettjeink

Munka Érdemrend

Kárpáti Károlyné

Korábban hírt adtunk arról, hogy Kárpáti Károlyné megkapta a Munka Érdemrend bronz fokozatát.

– Egészen fiatal voltam, amikor a Pécsi Dohánygyárba kerültem dolgozni. Hosszú utat tettem meg addig, amíg eljutottam ide, a jelenlegi beosztásomba – mondja Kárpáti Károlyné.

– Most személyzeti osztályvezető-helyettes, igaz, ezen a területen a munkatevékenységbe aktívan és mélyebben ebben az évben kezdett bekapcsolódni. Előzőleg a vállalat pártbizottságának titkára, a titkári funkciót 1970-től 1985-ig töltötte be.

– 1970-ben megválasztották gyári párttitkárnak, ekkor számomra megkezdődött az aktív politikai képzések sorozata. Ahhoz, hogy megismerjem a funkció ellátásához szükséges feladatokat, 5 hónapos, majd 1 éves pártiskolára küldtek. Ez a politikai képzettség akkor elegendő volt. Később, hogy változtak a körülmények, éreztem szükségessé, hogy gazdasági kérdésekben is tájékozottabb legyek, ezért beiratkoztam a pártiskola szervezett 1 éves gazdaságpolitikai szakra.

– Melyek voltak ezek az említett változó körülmények?

– Párttitkárrá történő megválasztásom idején a gyári párttagok (több mint 100 fő) egy alapszervezethez tartoztak, később kellett végrehajtani a decentralizációt, így alakult ki a jelenlegi három alapszervezet, titkárokkal, vezetőségi taggal és ennek megfelelően a vállalati pártvezetőség.

– Tudjuk, hogy nem volt függetlenül párttitkár. Munkaköri beosztásával hogyan tudta egyeztetni a politikai munkát?

– Korábban szociálpolitikai előadó voltam, de ahogy növekedett a vállalati létszám, változtak a gazdasági feladatok, egyre nehezebbé vált a kettőt együtt ellátni, ezután személyzeti előadó lettem. Itt, ebben a beosztásban és a kollégákkal már többet tudtam foglalkozni a pártmunkával.

– Említette, hogy fiatalon került a Dohánygyárba, még 1959-et írta. Milyen lényeges változások voltak az életében és milyen változásokon ment át maga a vállalat?

– Elmondhatom, hogy nagyon sok munkaterületet bejártam, az én munkakörnyemben elég sok bejegyzés található a beosztás rovataiban. A

termelési osztályon kezdtem, itt is voltam a filtergyártás kivételével valamennyi részlegenél, – voltam dohánydagoló, csomagszedő, gépvezető a cigarettagyártásban. Később az egészségi állapotom miatt portás, motozó, telefonközpontos, majd hivatalos. A későbbiek pedig említettem már.

A vállalatnál bekövetkezett változások? Oriásit! Az akkori gépeket és teljesítményt nem lehet összehasonlítani a mostanival. Filternélküli cigarettatermelésről áttértünk a multi-filteres cigaretták gyártására. Aztán a szervezeti felépítés egészen megváltozott. Nem lehet néhány mondatban ismertetni, erről egy másik helyen lehetne írni. Visszatérve az én munkámra, szerettem dolgozni, szerettem emberek között mozogni, régen szak-szervezeti bizalmi voltam évenként kerestül.

Hogy jól és lelkiismeretesen végezte a munkáját, ezt jelzi a kapott kitüntetések száma: háromszoros vállalati kiváló dolgozó, élelmszeripari kiváló dolgozó, pártmunka elismeréseként emléktábla – most pedig munkaérdemrend bronzfokozat.

M. J.

Kiváló Munkáért

Gábor Józsefné

Az április 4-e tiszteletére rendezett vállalati ünnepségen Gábor Józsefné „Kiváló Munkáért” miniszteri kitüntetésben részesült. Ebből az apropóból beszélgettem el vele az irodájában, ahol felmerült bennem: sokan szeretik és tisztelik, de mint embert, vajon ismerik-e?

– Mikor és milyen körülmények között kezdte el a munkát a gyárban?

– 1969-ben vettek fel a Pécsi Dohánygyárba, de munkámot Nagygyáron, a dohánybrevetálban kezdtem. Ez csak 4 hónapos munka volt, de nagyon fontosnak éreztem azt, hogy ott az első naptól kezdődően foglalkoztam. Úgy kaptam a feladatot, hogy mindig lényegesnek éreztem a végzett munkát. Nagyon szigorú munkarendben dolgoztunk, de a légkör mégis közvetlen volt. Sokat tanultam ottani főnökeimtől. Itt, a Pécsi Dohánygyárban adminisztrátorként kezdtem, ami már akkor sem volt mérnöki munka. Ekkor a termelés programozása is a feladatomból volt, így a számok keresztlé a egész termelést megismerhettem. Az akkori körülményeimről mit mondhatnék? 1350 Ft volt a kezdőfizetésem és albérlésben voltam.

– A „kezdés” pár éve után mivel foglalkoztál a gyárban?

– Később technológusként dolgoztam. Tanítottam technológiát, sőt még oktatói előadó is voltam. A szervezéssel kapcsolatos feladatok már akkor is vonzottak, ezért is munkálkodtam sokat a DH-rendszert megismerésében, kialakításában. Hasonlóan lelkes társammal kérdőívet készítünk, felméréseket csinálunk... Mindenképpen meg akartuk váltani a világot! Persze, ezért sokszor megkaptuk „elismerésként” a zöldfülű, összeférhetetlen jelzőt. Ezért

ma sem haragszom, hiszen ez az örökös küzdés megedzett és rákényszerített arra, hogy sok információt szerezzek be és a feladatokat úgy tudjam megoldani, hogy ne lehessen beletelni. 1978-ban neveztek ki termelési osztályvezető-helyettesnek, amit több hetes dilemma után 1 évre, ideiglenesen mertem csak elvállalni.

– Nem volt furcsa, hogy – viszonylag – hirtelen sok ember irányításába, vezetésébe kellett bekapcsolódnod?

– Nem, én nem a sok munkától féltem, hanem hogy megbukok azok előtt az emberek előtt, akik akkor már 20–25 éve irányítottak egy-egy üzemet, és nagy volt a szakmai vezetési rutinjuk. Kinevezésemet követően sokszor maradtam egyedül. Sokszor kellett „okosan és jól” döntenem. Ez volt a „melyív-időszak”. Közvetlen főnököm sokat segített. Mindent meg lehetett vele beszélni és – amit nagyon fontosnak éreztem – szinte minden elképzelésemet kipróbálhattam. Kinevezésem óta folyamatosan sok munkám van. 1979-ben kezdtem el a Kertészeti Egyetemen a kiegészítő szakot. 1980-ban tagja lettem a termelési osztály munkaszervezésére alakult szervezési teamnek.

– Értésed szerint milyennek kell lennie egy jó munkahely vezetőnek?

– Felkészültnek és embercentrikusnak. Ez utóbbit én is csak szeretném megvalósítani. Rám a kollégáim gyakran mondják, hogy állandóan csak számolok, gazdaságosságot nézek. Persze ez is nagyon fontos, de a sok munka mellett kevés idő jut magára az emberre.

– Sokat változott a gyár az itt töltött évek alatt?

– Ez a 16 év sok változást hozott a gyár életében. Akkor

4 milliárd cigarettát termeltünk egy évben, most 7,2 milliárdot. Ez alatt az idő alatt jöttek a Dekajet gépek, és indult be a Sopianae gyártása. Ma már természetes, hogy a Pécsi Dohánygyár Sopianae-t gyárt... Akkor még csak 72 és 96 mm-es papírfiltereket gyártottunk. Ma pedig a papírosztályt csak meg kell nézni. A legszembetűnőbb változások ezen az osztályon következtek be. Fontos, és ma már szintén természetesnek hat az itt dolgozóknak, hogy észre a sz. szervizműszak dolgozik. Sok minden megváltozott.

– Mit éreztél akkor, amikor átvette a kitüntetést?

– Nem is tudom... Örültem, persze, hogy örültem, hisz egy ilyen kitüntetés valamilyen formában csak-csak legyezeti mindenki hiúságát! Azonban el kell mondanom, hogy különösen boldog nem lettem. Úgy érzem, hogy kitüntetésem jó részének átadása formális.

– Ahogy az eddigi beszélgetésből is kiderült, elég elfoglalt vagy. Kevés szabad időddben mivel foglalkozol szívesen?

– Nagyon szeretek kirándulni, túrázni. Sajnos kevés idő jut rá a gyermeknevelés és a háztartás mellett.

K. K. J.

PECSI DOHÁNYGYÁR

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja

Szerkesztő a szerkesztő bizottság

Felölös szerkesztő:

dr. Simonné dr. Bernáth Erika

Kladja a Baranya megyei Lapkiadó Vállalat

Felölös kiadó: Braun Károly

Előfizetési díj egy évre: 27,60 Ft

Pécsi Szikra Nyomda

7630 Pécs, Engel János u. 8.

F. v.: Farkas Gábor igazgató

A vállalati tanács elnöke Simon Éva

Közigazgató, az üzemi igazgatási osztály vezetője, a szak-szervezeti bizottság tagja, 4 éve a Pécsi Dohánygyár dolgozója, április 18-tól a vállalati tanács elnöke.

– A vállalati tanács 19 tagú, 2 tisztségviselője van: az elnök és helyettese. Április 18-án, az alakuló ülésen a tanács tagjai egyhangúan megválasztották az elnöki tisztségre. Mit gondolsz, miért éppen rád esett a választás?

– Tudomásom szerint az előkészítő bizottság – úgy, mint a küldötték megválasztása idején – előzetesen véleményt kért a tanács tagjaitól. Ennek eredményeként kerestek meg, és tették fel a kérdést, hogy ha az alakuló ülésen engem jelölnek, elvállalnám-e? Már az is meglepett, hogy egyáltalán rám gondoltak, hiszen ismerve a vállalati tanács összetételét, magam is több jól felkészült, alkalmas embert találtam volna erre a megtisztelő posztra. Az egyhangú szavazásra végképp nem számítottam. Ez a bizalom nagyon jól esett, komoly teljesítményre kötelez, Remélem, munkámmal fogok bizonyítani és választóim nem fognak csalódni bennem.

– Miért vállaltad el az elnöki tisztséget?

– A vállalati tanács megalakulásával kapcsolatos előzetes munkáiban mint szb-tag részt vettem, a szerkesztő bizottságban is dolgoztam, ennek kapcsán megismerkedtem ezzel az új irányítási formával. Izgalmas, érdekes, feladat-

nak, értelmes erőpróbának érzem. Az új irányítási rendszer bevezetésével úgy a gazdasági, mint a politikai irányítás minőségének meg kell változni. Ez a változás akkor ad többet a társadalomnak és a kollektívának, ha itt mi – a végrehajtás szintjén – felelősséggel élünk a lehetőséggel, és tartalommal töltjük meg ezt az új formát. Ebben közreműködni a szakmám szempontjából is érdekes, hiszek a változásban és abban, hogy ez a forma eredményesebb lesz. Ezért vállaltam ezt a többlet munkát.

– Mi a VT elnökének munkája?

– Abban a „szerencsés” helyzetben vagyunk, hogy ilyen még eddig nem volt, nincsenek sem jó, sem rossz tapasztalataink, tiszta lapokkal indulunk. Természetesen különböző szabályzatokban, rendeletekben körvonalozott a VT elnökének feladata. A gyakorlat fogja bizonyítani azt, hogy ezeket a feladatokat milyen módszerekkel fogjuk megoldani. Én úgy látom, hogy az elnök feladata elsősorban a tanács működtetésének a szervezése. Az elnök készíti elő az ülések írásos anyagát, levezeti az üléseket, gondoskodik az adminisztrációról. Ez a feladat számomra nem okoz túl nagy nehézséget, hiszen a gazdasági munkám során eddig is voltak hasonló feladataim. Nagyon fontosnak tartom a választott tanács tagokkal való alapos foglalkozást, hiszen ők azok, akik a tanács munkájában ötvözni tudják a dolgozók elképzeléseit. Ennek érdekében megkülönböztetett figyelmet kell fordítani információk, oktatásokra azért, hogy el tudják látni ezt a feladatot. A kétnapos harkányi képzésen íciesően láttam, hogy a vállalati tanács tagjai igénylik is ezt.

– Az igazgatóval kapcsolatban személyre szóló jogaid és kötelezettségeid vannak. Ennél úgy gondolom, ezek nehezebb feladatok. Érezte maadban arról, hogy ennek a feladatnak is eleget tudsz tenni?

– Ez nem a legkönnyebb kérdés. Az igazgatóval eddig

is korrekt munkakapcsolatomban volt. Olyan területen dolgozom, ahol szinte mindennapos az együttműködés a vállalati gazdasági és politikai vezetőivel, a testülettel (pl. tervezés, bér, beruházás, szervezés stb.)

Ezek mind olyan feladatok, amelyekkel kapcsolatban a döntések komoly előkészítő, elemző munkát igényelnek, vitával, a nézetek kemény ütköztetésével járnak. Sokszor kell nemet mondani, mert a számítások, a jogszabályok alapján erre van szükség, így hozzá vagyok szokva a népszerűtlenebb feladatokhoz is. Ezért nem látom olyan „felelmetesen” feladatimnak ezt az oldalát. Mindenki előtt köztudott, hogy a tanács elnökének kell közreműködni az igazgató felelősségre vonásában is. Reméljük, erre nem kerül sor, de ha mégis, akkor feltehetően egy ilyen súlyú problémát az illetékesek nagyon körültekintően vizsgálják, és készítenek elő. Ha megalapozott; ez a döntés, akkor ez a tisztség kötelez arra, hogy ilyen kellemetlen feladatot is ellásson.

– Gondolom, másnak is feltűnt, hogy a legutóbbi vállalati ünnepséget Te vezetted le, eddig nem láttunk ilyen szerepkörben. Mi ennek a változásnak az oka?

– A vállalat vezetősége úgy döntött, hogy a vállalati tanács szerepének jelentőségét így is hangsúlyozni kell. Nem tagadom, hogy nekem ez a feladat sokkal nehezebb, mint a többi együttvéve. Még nem szoktam hozzá a nyilvános szerepléshez.

– A szak-szervezeti bizottságban végeztél eddig társadalmi munkát. Hogyan tudod a jövőben a két funkciót összeegyeztetni?

– Sajnos nehezen. Szívesen dolgoztam a szak-szervezeti bizottságban, a jövőben is bármikor segítek, ha szükség lesz erre, de a kettőt együtt nem tudom azonos színvonalon véghezvinni. A választások után az szb-tisztségemről szeretnék lemondani.

– Közel 700 ember vett részt felelősséggel az új irányítási terv megvalósításában, megfogalmazták azt, hogy ettől sokat várnak. Kívánjuk Neked, hogy a testület vezetőjeként az elvárásoknak eleget tudjál tenni a te értékrended szerint!

Sigora Irma

Hogyan működik a VT?

A vállalati tanács szervezeti és működési szabályzata 1985. április 19. napjával hatályba lépett. E szabályzat legfontosabb rendelkezésével kívánjuk megismertetni olvasóinkat.

Az első és legfontosabb terület az irányítási és döntési hatáskörök elhatárolása. Ami az irányítási hatáskört illeti, a vállalat általános irányítását a most már megalakult vállalati tanács látja el. A vállalat ügyeit önálló felelősséggel – közvetlen irányítása alá tartozó helyettesei közreműködésével – az igazgató intézi a létesítő okirat és a VT határozatainak megfelelően a jogszabályok és a szervezeti és működési szabályzat keretei között.

A másik igen lényeges kérdés, hogyan oszlik meg a döntési hatáskör a VT és az igazgató között.

A szabályzat tételeken felsorolja azokat a kérdéseket, amelyekben a döntési jog a VT-hatáskörébe tartozik. Minden egyéb kérdésben az igazgató dönt. Melyek a VT döntési hatáskörébe tartozó kérdések:

- a) a vállalat középtávú és éves tervének meghatározása,
- b) a vállalat mérlegének megállapítása és eredménykimutatásának jóváhagyása,
- c) a vállalat tevékenységi körének jelentős módosítása. A tevékenységi kör módosítása akkor jelentős, ha a módosítás a vállalat árbevételének 20%-át érintő változást eredményez.
- d) a vállalat beruházásaira, hitelfelvételre, kötvénykibocsátásra, szervezeti egységeinek pénznek, és termelőeszközének

átadására, átvételére vonatkozó jelentős döntések meghozatala.

Jelentős a beruházási döntés akkor, ha a beruházás 25 millió forintot meghaladó nagyságrendű.

Jelentős a fejlesztési hitelfelvétel akkor, ha a 20 millió forintot meghaladja.

Jelentős döntésnek minősül az értékhatártól független kötvény kibocsátása vagy vásárlása.

A pénz és termelőeszköz átadása, ill. átvétele akkor jelentős, ha az érték a 10 millió forintot meghaladja.

e) a vállalat szervezeti egysége önálló vállalatok alakulásának, leányvállalat létesítésének, valamint gazdasági társaságban és társulásban való részvételének az elhatározása,

f) vállalat szervezeti és működési szabályzatának megállapítása, ennek keretében az elkövetett szervezeti egységek meghatározása,

g) a munkaerő foglalkoztatására vonatkozó jelentős döntések meghozatala.

Jelentős a munkaerő foglalkoztatásával kapcsolatos döntés, ha az a dolgozók összlétszámának 15%-ot érintő elbocsátást, felvételt, ill. munkaerő-átcsoportosítást eredményez.

h) a vállalat által felhasználható jövedelem elosztása, elveinek meghatározása,

A tanács hatáskörébe tartozó egyéb munkáltatói jogok:

- a) díjazás és anyagi ösztönzés megállapítása,
 - a) a fegyelmi felelősségrevonás,
 - j) a vállalat általános vezetésének a dolgozók közgyűlésére vagy küldöttgyűlésére való átruházása,
 - k) a vállalat szétválasztásának, más vállalattal való egyesülésének elhatározása,
 - l) a VT elnökének és elnökhelyettesének megválasztása,
 - m) a vállalat vezetői munkakört betöltő dolgozói számára az igazgatóhelyettesi cím használatának engedélyezése,
 - n) az igazgatói munkakör betöltésére pályázat kiírása,
 - o) munkavédelemmel kapcsolatban:
 - a) a vállalat munkavédelmi helyzetének figyelemmel kísérése, a munkakörülmények fejlesztésére tett intézkedések értékelése, az üzemi balesetek száma alakulásának figyelemmel kísérése és értékelése,
 - 5 évenként gondoskodik a helyszíni átfogó munkavédelmi ellenőrzés megtartásáról,
 - a) a vállalat vezetőjétől szükséges szerint – de legalább 5 évenként – beszámoltatja a munkavédelmi helyzet alakulásáról. (12/1985. (III. 14.) MT. sz. r. 3. §. (1) bek., (2) bek. a) pont),
 - p) mindez, amit jogszabály a VT hatáskörébe utal.
- Az igazgató felett a VT hatáskörébe fel nem sorolt munkáltatói jogokat a VT elnök gyakorolja.

(Folytatjuk)

Dr. Simon Gyuláné

VIT-vágta

Május 5-én a Petőfi rádióban – a 8 órai hírek után – felcsendült a „VIT-vágta” szignálja. A KISZ KB országos vetélkedőt szervezett, melynek előkészületeivel csupán 1 héttel korábban ismerkedhettünk meg. A felkészülés idején csak annyit tudott mindenki, hogy 8–10 fős csapatokra lesz szükség, lesz három kötelező és öt szabadon választott feladat. Annyit még tudtunk, hogy az országos vetélkedő győzteséből 90 fő kijut a VIT-re. Ezek után kezdődött a csapat szervezése, melyre – május 1-t figyelembe véve – csak két napunk volt. 5-én reggel mégis összejött a csapat kazettákkal, fényképezőgéppel felszerelve és vártuk a szignált. A feladatokat a Petőfi rádió stúdiójából Szilágyi János és Emőd Péter, a KISZ KB titkára ismertette. Ezután egy pillanatra döbbszent csend volt a KISZ-klubban – melyet kineveztünk „főhadiszállásnak” –, majd szinte egyszerre jutott mindenkinek az eszébe, hogy melyik megoldásához vannak ötletei. Megbeszéljük, hogy melyik feladatokat tudjuk megoldani ahhoz, hogy legalább 8 pont jöjjön. A három kötelező feladat a következő volt:

1. Környezetápolási feladat: ez tulajdonképpen azt jelentette, hogy valamilyen – környezetápoló – társadalmi munkát kellett elvégezni. A kiindulási és végállapotot fényképekkel, a hitelességet az aznapra újsággal kellett igazolni. Mi a tráfóház előtti terület alakítottuk át.
2. Kellott keresni egy másik olyan csapatot, amelyik szintén részt vett a „VIT-vágásban” és azokat vendégül kellett látni. Azért, hogy a hasonló feladatokhoz segítséget kapjunk, a megyei és városi KISZ-bizottság ügyeletet tartott a Rét utcában. Mi a Szikra Nyomda csapatát vendégeltük meg. De, hogy ez ne legyen ilyen egyszerű, kellett csinálni meghívókat (a két csapatkapitány aláírásával hitelesítve), a vendégül-

látást le kellett fényképezni, le kellett írni a menüt és annak elkészítési módját.

3. Össze kellett állítani egy megyei 20 fős VIT-delegációt, és annak szempontjait, nevesítés nélkül.

A szabadon választott feladatok (összesen 10 db) közül legalább ötöt kellett helyesen megoldani, hogy továbbjuthassunk a megyei döntőbe. Ezek az általunk megoldott feladatok a következők voltak:

1. Riportot kellett csinálni (kazettára és azt leadni) egy olyan emberrel, akinek közvetlen elményei vannak a felszabadulásról. Riportalanyunk Benke László (volt áruforgalmi osztályvezető), aki szívesen állt rendelkezésünkre vasárnap délután, és Budapesten közvetlenül érte meg a felszabadulást.
2. Felszabadulás előtti vagy felszabadulásról olyan dokumentumot kellett beszerezni, melyet szakember még nem látott. Ez a dokumentumunk a Benke Laci bácsi által, az 1944–45-ben vezetett naplója volt.
3. Kellott írni (és megzenésíteni) egy VIT-dalt. Ezt kazettára kellett venni és leadni a feladatokat gyűjtő megyei KISZ-bizottságon.
4. Fel kellett venni a kapcsolatot egy másik „VIT-vágás” csapattal, és velük kellett focizni. Így „ellenfelünk” a Szikra Nyomda csapata volt. A meccsről jegyzőkönyvet kellett készíteni, hitelesíteni és fényképet kellett csinálni (szintén a hitelesítés miatt).
5. Lakókörnyezetünkről kellett képriportot készíteni. A helyszínek kiválasztásában és felosztásban (aznapra újsággal hitelesítve) részt vett Nyárfás Balázs.
6. 1945-től 1984-ig minden évnek kellett adni egy nevet, megköszönti úgy, hogy Pécsre, ill. közvetlen környezetére jellemző volt. Pl.: földgáz éve, 1982.
7. A reggeli feladatismertetésben elhangzott egy hangmontázs, amelyben 2–2 egy-

egy VIT-es városra volt jellemző és ezeket kellett elhangzási sorrendben leírni.

A feladatok értékelése a megyei KISZ-bizottságon történt, és ez alapján értesítettek azokat a csapatokat, melyek továbbjutottak a megyei döntőbe. A mi csapatunk is kapott az újabb fordulóra anyagot, így a Dohánygyár csapata részt vett május 12-én a Nevelési Központban megrendezett döntőn, ahova 33 csapat jutott be. Vasárnap reggel adták ki a borítékos feladatokat, melyek megoldása hosszabb időt, vagy nagy figyelmet érdemelt. Ezek között volt pl. az arcfényképezés, melynél a csapatok mindegyike kapott vagy egy fényképet, vagy aláírást, vagy idézetet. A résztvevő csapatok közül meg kellett keresni a mi fényképünkhöz (Gerarde Philip) tartozó idézetet és aláírást.

A verseny ideje alatt egy egyszerű időszámítást vezettek be. A kezdési idő: 9.30 felelt meg 1945. január 1-nek. Ezután 10 perccelként váltottak az évek. A befejezési időpont, 16.13 felelt meg 1985. május 12-nek. Ez azért volt fontos, mert táviratokat kellett feladni, képeslapot bedobni adott VIT-ek évében sajtótájékoztatóra menni, és 3–3 évnek megfelelően – 30 perccelként – híreket és zeneszámokat hallgatva kakkuktozást megjelölni. Voltak üvesséai feladatok: pl. sárkánykészítés csapatmalmozás, kirakós játék, elmebajnokság, dekázás, helyből távol- és magasugrás stb. Az előbb felsorolt feladatokat is beleértve összesen 30 típusú iatedékban vehettünk részt. A kiértékelés számítógéppel történt, folyamatosan tájékoztatva a csapatokat az elért pontokról. Du. 5 órakor tudtuk meg a végeredményt, mely alapján csapatunk a 15. helyet szerezte meg. Első a komlói Carbon csapata lett, második a Kesztyűgyár csapata. Az első 10 csapat tagjaiból alakult ki a megyei válogatott, akik 19-én Kaposváron, a területi döntőn vettek részt.

K. K. J.

Anyák napján

Amikor bátorságot veszek, hogy május első vasárnapjáról, anyák napjáról megemlékezzem, valami csodás érzés lesz úrrá rajtam. Amikor megszületik egy emberke, mindenki örül. Örül az orvos, örül a család, de senki nem tud úgy örülni, mint az édesanya. Ő, aki életének legszentebb, és legszebb kötelességének tett eleget, nem félve a sok-sok nehézségtől. Őket, akik fáradságot nem ismerve szeretetüket, türelmüket megsokszorozva vállalták az édesanya szerepét, őket köszönti az ország.

A gyermekek és az édesapák ilyenkor virággal kedveskednek az anyáknak, s ezen a napon a virág nem egyszerű figyelmesség – hiszen virágot is szedünk, vagy vásárolunk –, hanem annak a jele, hogy tudjuk: az édesanyák sokat dolgoznak, küszködnek azért, hogy gyermekeiknek szép és boldog életük legyen. Ezt a fáradságot köszönni nekik az egész társadalom. Ehhez a csodálatos gondolathoz kapcsolódott óvodánk. Egyik legkedvesebb feladatunk közé tartozik, az anyák napjára való felkészítés. Amikor a természet megújul és eljön az év legszebb hónapja, május első

vasárnapján mindenhol egy valakit köszöntenek: az édesanyát. Gyermekeink is ünneplőbe öltöznek, akárcsak a természet is, minden száj és kis szív édesanyákat és nagymamákat köszönti. Irók, költők csodálatos szavain keresztül hullottak a köszöntet szavai. Ez a nap, amikor a gyermek szíve érzelmek gazdagságával halmozódik el a szeretet és sokszor megfáradt anyákat. S ugyanakkor ez az a nap, amikor a nagymamának is külön mondanivalójuk van.

„Köszönöm, hogy oly sokat fáradoztál értem, és, hogy az én jó anyámat felnevelted nekem!” Az érzelmmel telített légkörben, a néma csendben hallgató sorok között nem egy ráncsal megtelt arcra gurul egy-egy könnyecske. Az elműlés és a még több tevés útját az agyokban, szívekben.

Ki ne ismerné József Attila visontagságát, gyermekkorát? Mindannyian olvastuk a város peremén élő szegényes család tengődő életét, ahol a mama korán ment munkába és későn jött haza, így volt ez akkor is, amikor Attila, hogy hős legyen – keményítőt ivott. A mama munkát otthagya futott, szaladt haza. Mindenkit félrelök-

ve szaladt az ágyhoz, szemek könnyes volt. Csendesen, csak-nem sírva kérdezte: „Mondd, mutasd, fiacskám, kis fiacskám, mit ittál?” Attila rámutatott a keményítőre, és csak annyit mondott: ezt. A mama megkönnyebbülten sóhajtott. Bedugott az ágyba és betakart. Egy kis ideig ott ült, halkán beszélgetett egy kicsit, egy-egy szót mondott csak, nem emlékszem, hogy mit, de nagyon szép volt.

Visszapillantva a fenti sorokra, úgy tűnik, mintha csak az édesanyáknak lenne kötelességük. Elsősorban így igaz, nekünk, nevelőknek pedig az a feladatunk, hogy a szülői szeretetre neveljük, szoktassuk gyermekeinket, ahogy Petőfi Sándor István öcsémhez című versében írta:

„S anyánkat, ezt az édes jó anyát,
Ó Pistikém, szeresd, tiszteld,
madd!
Mi ő nekünk? azt el nem mondhatom,
Mert nincs rá szó, nincs rá logalom.”
Novák Andrásné

A kötvény

Gazdasági életünkben új színfoltként jelent meg az elmúlt évben a kötvénykibocsátás lehetősége. Tulajdonképpen mi jelent a kötvény és mi a szerepe a gazdaságban?

A kötvény olyan értékpapír, amely a kibocsátó adósságát jelenti. A kiállító (kibocsátó) arra kötelezi magát, hogy a jegyzőknek (kötvény vásárlóknak) bizonyos idő múlva, a teljes értéket visszafizeti, addig pedig évente meghatározott kamatot fizet a lekötött tőke után.

A mai gazdasági helyzetben igen nagy a kötvénykibocsátás jelentősége. Elsősorban a tőkék mobilizálását segíti elő,

vagyis a kötvényvásárlók nem a bankban „örzik” a pillanatnyilag nem használt pénzüket, hanem befektetik, forgatják. Olyan vállalatnak „kölcsonzik” kamat ellenében, amely jól jövedelmezően tudja felhasználni.

A kötvényt nem szabad összetéveszteni a részvennyel! A részvény ugyancsak értékpapír, viszont a tulajdonosának már bizonyos jogokat is biztosít. A részvénytársaság alapítókéjében való részesedést testésit meg a részvény, a tulajdonos osztalékot kap a nyereségből (és nem fix kamatot!), esetleg bele is szólhat a társaság gazdálkodásába.

S. É.

„Bazár” a gyárban

Nagy sikerű „turkáló” vásárt szervezett a szakszervezeti bizottság, melyen sokan találtak maguknak olcsó, megfelelő ruhadarabokat.

Testvér-lapjaink írják...

A Debreceni Dohánygyárban a közelmúltban tartott pártbizottsági ülésen került napirendre a vállalat 1984. évi gazdaságpolitikai feladatainak teljesítése és az 1985. évi feladatok meghatározása.

A testület megállapította, hogy az elmúlt évi gazdasági feladatokat jó színvonalon, a tervezett eredmény jelentős növelésével sikerült megvalósítani. A végrehajtás során azonban hiányosságok is voltak. Részletesen elemezték a termékkel összefüggő tervezés, megvalósítás gondjait, problémáit. Kiemelten szölk a vállalati alkateszgazdálkodás helyzetéről, a gyártmányfejlesztés területén végzett munkáról, a takarékoskai intézkedések eredményeiről és hiányosságairól, a gépi adatfeldolgozás helyzetéről.

A vita összefoglalása után határozati javaslatban fogalmazódtak meg az elkövetkező időszak fő feladatai. A javaslat hangsúlyozza, hogy a feladatok helyes kijelölésétől nagymértékben függ a VI. ötéves terv eredményes befejezése.

A pártbizottság felhívta a gazdasági vezetők figyelmét az eredményorientált termelésre, a minőségi munka előtérbe helyezésére. Külön figyelmet fordított a testület a pártalapszerte feladatainak megjelölésére. Ajánlásokat, javaslatokat tett a KISZ- és a szakszervezeti bizottságnak, melyekben kérte, hogy sajátos eszközeikkel segítsék a vállalat gazdasági feladatainak megvalósítását.

A minőségről Némi romlás

1985. első negyedéve termékeink minőségi színvonalát illetően kevésbé mondhatjuk sikeresnek bázishoz viszonyítottan. Hogy mennyire hivatkozhatunk ebből a szempontból az igen keményen beállt téli hónapok erős közbejártására, arra válcst adhat a negyedévet követő időszak mérési adatainak elemzése. Tény, hogy a cigaretta minőségét erősen meghatározó felgyártmány paraméterek, mint a nedvesség, – az apródohány- és a nagyméretű kocsánytartalom – a szigorúbbra fogott technológiai követelmények mellett – kedvezőtlenebbül hatottak, s itt nem kevés szerepet tulajdoníthatunk a felgyártmány kényszerpályára vitt szállítás körülményeinek. Főként az apródohány tartalom nagyobb mértékű szórása következtében növekedett

meg a cigaretta kitöltési, hullási hibája. Sajnos a ragoztási hibák terén sem számoltunk csökkenéssel, sőt a bázisban mutatott előfordulási arányhoz képest 0,7%-al emelkedett a szegélyragasztási és filterhiba főtermékünk, a Sopionae cigaretta esetében. Ezek után tekintsük át termékeink minőség-mutatójának alakulását az ipar többi gyárában mutatott termékinőség-évek együtt bázishoz viszonyítottan a vállalati saját értékelések alapján, ami a következő:

Gyárak	Minőségmutató	1984. I. negyedév	1985. I. negyedév
Debrecen		3,84	3,87
Eger		3,77	3,84
Pécs		3,85	3,76
Sétoraljújh.		3,77	3,74
Ipar össz.:		3,81	3,81

A központi minőségellenőrző laboratórium negyedéves vizsgálatának eredményei a következők:

Gyárak	1984. I. negyedév	1985. I. negyedév
Debrecen	3,77	3,59
Eger	3,46	3,63
Pécs	3,77	3,58
Sétoraljújh.	3,28	3,22
Ipar össz.:	3,55	3,51

A negyedév során előállított termékek minőségéről még egy információ: a hatósági intézetektől eddig beérkezett nem megfelelő minősítésű tételszám 5 db. Átgondolt, tudatos cselekvésekkel kell törekednünk arra, hogy az év kezdeti problémáin enyhítve, javítsuk termékeink minőségét.

Dr. Kiss Elemérné

Díjak a legjobbaknak

Ha bármilyen pályázat célul tűzi ki az olvasáskultúra fejlesztését, arra feltétlenül ügyelni kell, hogy a résztvevők egy pillanatra se érezzék a túlszervezettség, az erőszakolt tendenciózusság látszatát. A majakovszkiji verssort választó, immár harmadizban megrendezett Kell a jó könyv! olvasópályázat kiírása szimpatikus: különböző formákban nyújtva lehetőséget arra, hogy hazánk felszabadulásának 40. évfordulóján az érdeklődők jobban megismerhessék az orosz-szovjet irodalom klasszikus alkotásait.

15 politikai, állami és társadalmi szervezet babáskodott az olvasópályázat sikeréért, amelyben több ezren vettek részt Baranya megyében. Rejtvenypályázatokon, irodalmi művek elemzésével, vetélkedő-sorozatban kapcsolódtak be az érdeklődők, és a siker valóban egyéni ambíciókon múlt.

A napokban, az SZMT székházában Pécsen osztották ki a Kell a jó könyv! olvasópályázat baranyai legjobbjainak díjait. Pénzjutalmat kaptak a legértékesebb műelemzések alkotói és azok az olvasók, szervezők, akik legeredményesebben szolgálták a célt: az orosz-szovjet irodalom élvonalbeli alkotásainak megismerését és megismertetését.

Dr. Román Lászlóné, a megyei könyvtár igazgatója, az olvasómozgalmat lezáró, értékelő beszédében kiemelte

egyebek között, hogy ilyen alkalmakkor sohasem szabad pusztán az olvasók, a résztvevők számából kiindulni, hiszen nem tudhatjuk, hogy mennyire hasznosítják az olvasottakat és hány társuknak tudják vagy akarják továbbadni a művek által kiváltott hatást.

A műelemzés kategóriában első helyezést ért el: Kovács Sándor, a pécsi Leőwey Gimnázium tanára Ajtmatov Az évszázadnál hosszabb ez a nap című katedének elemzéséért és Tóth Andrea mázaszvári óvónő Tolsztoj Anna Karenina című művének elemzéséért. Rajtuk kívül még 12 műelemző és 14 eredményes pályázó és szervező vehetett át jutalmakat Halas Ilonától, a Hazafias Népfrent Megyei Bizottságának titkárhelyettesétől.

Boszik L.

Az üzemorvos írja

A trombózisról

Nézzük meg először is azt, hogy mit jelent: trombózis?

Az érpályán belül a vér bizonyos szakaszon megáll és az adott érszakaszban megállítja az áramlást. Általában három okra vezethetjük vissza ezt az állapotot, amelynek számtalan következménye lehet.

Első ok az érfal betegségében keresendő. A beteg ér felületén gyulladás, roncólás, káros elváltozás miatt érdessé válik, ez megkönnyíti az alvadást. Másodsor az örvénylést, az áramlás lelassulását tesszük felelőssé a trombózis kialakulásáért.

Végül a vér összetételének megváltozása lehet az oka az érpályán belüli vérrögképződésnek. Nemegyszer mindhárom tényező egyszerre észlelhető.

Trombózis kialakulhat úgyis, hogy nem volt előzmény. Különösen idős, lelassult keringésű betegnél gyakori ez. Fialabb betegnél pedig kutatni kell az okot, mi válthatja ki ezt az állapotot (pl. gyógyszerek, megerőltető sportesemény stb.). A felsorolt trombózishoz vezető tényezők közül egynek a hatását kivédheti a szervezet, de ha egyszerre kettő vagy több ok jön létre, ugrásszerű változás következhet be, panaszok lépnek fel.

Időjárási tényezők is szerepet játszanak a trombózis kialakulásában. Egy-egy frontbetörés alkalmával szaporodnak a trombózis különböző okai. Nagy melegben csecseknél, öregeknél károsodás léphet fel. A vér „sűrűbb” lesz és ha az érpályában bizonyos körzetben több az alvadást elősegítő elem, akkor már fel is léphet a nem kívánt trombózis.

Bizonyos magatartásformák is elősegítik a trombózist. Pl. valaki hosszabb utat, több száz km-t tesz meg autóban ülve, akkor az alsó végtag vénás vére tartósan pang, az izomzat segítő hatását pedig teljesen kikapcsolja a mozdulatlanság, felléphet a trombózis. Ez elkerülhető lett volna,

ha óránként 5-10 percet az autóból kiszállva tornagyakorlattal megmozgatták volna az alsó végtagjukat.

Milyen panaszokat okoz a trombózis? A tünetek nagymértékben függenek attól, hogy melyik vénszakasz záródott el. Ha az elzáródás felületen vénában következik be, akkor fájdalmas, piros, tömött csík alakul ki. A terület fájdalmas, lépésnél húzó szúrások jelentkeznek, de a végtag nem duzzad meg. Ha mély véna záródik el, akkor a beteg kezdetben húzó, izomlázzerű fájdalmat érez és a mély izomzatban erős nyomásérzékenység észlelhető, esetleg láz is van. A végtag duzzadt, térsza tapintású, kényesedett, de gyulladásra utaló pirosság nem látható. Ha mélyvénás trombózisra utaló gyanú van, akkor szigorú ágynyugalom szükséges a betegnek, még a mellékhelyiségbe sem mehet ki. Felületesebb vénás trombózissal nincs ennyire szigorú megszorítás. A későbbiek folyamán is különbség van a két fajta trombózis között. A felületesebb elzáródásnál a vérrög az ér falhoz tapad, rögzül, 10 nap alatt és a vérrög leválásának, végtagjába kerülésének (embólia) a veszélye kicsi. Mélyvéna-elzáródáskor 3., 4. nap előfordulhat, hogy a leváló vérrög embóliát okoz, elzárva valamelyik fontos eret. A nagy mély vénákban a sérülés hosszabb ideig tart, ezért két hétig szigorúan fektetjük a beteget, utána felkeltjük és fokozatosan terhelhetjük. Utána a végtagot rugalmas pólyával szorosan polyázuk. Közben a betegnek rendszeresen kell szednie a betegség alatt és után az orvos által előírt gyógyszereket, így elérhető, hogy a betegség utó tünetei véglegesen elmúljanak.

Amennyiben a mélyvénás trombózis utókezelését a beteg nem veszi komolyan (pl. abbahagyja idő előtt a gyógyszeresedést), komoly és végleges utóbetegségek alakulhatnak ki: lábszárfekély, ismétlődő trombózis.

Dr. Varga Éva

HOBBI

Lassú volt az ébredés

Ez a tavasz, melyet oly nagy vártunk, sajnos, nem az igazi. Az alacsony hőmérséklet miatt igen lassan indul az igazi ébredés. Rádadásul a tavaszi fagyvesztés is jelentős károkat okozhat a zseme hajtásokban. Mivel az elmúlt zord tél amúgy is komoly károkat okozott szőlőben, gyümölcsösben, érdemes komolyabban foglalkozni a tavaszi fagyok elleni védelemmel.

A tavaszi fagyvesztés elhárításának módja a füstölés, ködfejlesztés. A füstölésre nyakos növényi eredetű anyagokból kb. 15-20 méterre kupacokat rakunk és +2 Celsius fok hőmérsékletnél ezeket meggyújtjuk. Szélcsendes időben igen jó eredménnyel védekezhetünk ezzel a módszerrel.

A tavaszi kiadás csapadék megőrzésének módja az eső utáni állandó kapálás, porhanyítás. Erdemes ezt megszervezni, mivel az elmúlt évek aszályos időjárása ott igazán komoly vízhiányt eredményezett, ahol ez a talajlazítási munka elmaradt. Itt tulajdonképpen arról van szó, hogy a páracaptornákat elzárjuk a talajlazítással.

A szőlőnél most igen nagy szükség van a hajtásvalogatás gondos elvégzésére, ezt talán egyszerre nem is tudjuk elvégezni, mivel a téli fagyok miatt a hajtások nem egyformán fejlődnek. Ne sajnáljuk a fáradságot, időt a többlet-

munka miatt, hiszen már most a gondos hajtásvalogatásnál zöldoltásra kiválaszthatjuk az alkalmas vesszőket is. A hajtásvalogatásról mindig gondolni kell a művelésmód fenntartására és a következő évi termésre.

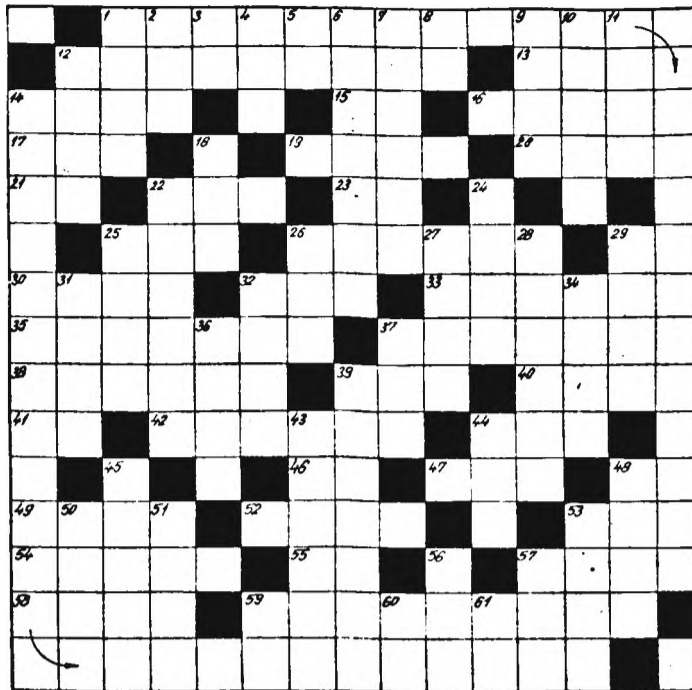
Gyümölcsfáinknál a virágzás és jó kötődés után a nagy mennyiségű gyümölcsöt ritkítani kell, mert nem lesz képes kivevni. Aprók maradnak, izre, fajtára való nagyságot nem érik el és a következő év termőrugyei elől elvonja a szükséges tápanyagokat, melynek eredménye a termés kiesés lesz a következő évben. A ritkítás a természetes hullás után következik kb. május végén. A gyümölcsöket úgy ritkítsuk, hogy utána a megmaradó gyümölcsök egyenesen helyezkedjenek el az ágakon.

Gyümölcsfák növényvédelmét a szíromhullás után el kell végezni, melyet rovarölő szerrel is kell keverni. A most végzett növényvédelemnek azért van nagy jelentősége, mert az újszülött kis gyümölcsöt, leveleket védjük.

Szőlőnél a takácsatka elleni védekezés fontos. Ugyanis az utóbbi időben a kéntartalmú permetszerek háttérbe szorultak (liszttharmatvédelem) és a takácsatkák igen elszaporodtak. A mostani egy-két atka elleni permetezés egész évre védelmet nyújt ellenük.

Drávavölgyi József

Keresztrejtvény

Vízszintes: 1. A megfajtás első része (zárt betűk: E. A. A. T.). 12. Közép-amerikai politikai csoportosulás. 13. Rancs. 14. Sportoló. 15. Mutatózó. 16. Adományt elfogadni. 17. Murai részlet! 19. Juttatna. 20. Kárpit fele. 21. Arany vegyjele. 22. Okori germán nép. 23. Fordított állóvíz. 25. Vasútvonal Szibériában. 26. Kapitalista - névelővel. 29. Kata páratlan betűi. 30. Egyfajta fa. 32. Idegen tagadás. 33. Korsó. 35. Okori bölcs. 37. Tevere. 38. Kristályos alkohol. 39. Bakonyi hegycsúcs. 40. Puliszka középe. 41. Fonetikus mássalhangzó. 43. Fordítottja háztartási eszköz. 44. Cuprum. 46. Néma zár. 47. Testrészt. 48. Latin kettsbetű. 49. Idegen iskola. 52. Diabetikus üdítő. 53. Római számok. 54. Frissítő nyugati szellő. 55. Nemzeti bajnokság. 57. Akta. 58. Rövid infúzió. 59. „Tiszta” jövedelem.

Függőleges: 1. Filmszínház. 2. Fordított angol egyes. 3. Locomotiv... 4. Skandináv férfinév. 5. Sodo egynemű. 6. A megfajtás harmadik része. 7. Mértani fogalom. 8. Kettőzve magyar város. 9. Ralf -

keverve. 10. Puha borbajta. 11. Juni. 12. A narancsárgánál barnásabb szín. 14. A megfajtás második része (zárt betűk: M, Ö, N, I.). 18. Omladék. 22. Garabonciás részlet. 24. Break fonetikus fordítottja. 25. Ektelen férfinév. 26. Diaktermő szőlő - ford. 27. K.K. I. B. 28. Téli sport. 29. Csak félig kliséroz. 31. Baranyai község. 32. ...bene. 34. Kása. 36. Angol mérőegység (MILE). 37. Hossz -). 39. Dél-Amerika indián őslakói. 43. A hét törpe egyike. 44. Nyelvtani fogalom. 45. Idegen kővé. 48. Szalonna jelzője lehet. 50. Angol grófság. 51. Kínai férfinév. 53. Becézett női név fordítva. 56. Mohamedán fejedő. 57. Helyhatározó. 59. A középen zavar! 60. Kisiskolás „m”. 61. Menőfél.

Beküldendő a vízszintes 1. és függőleges 6., 14. sorok helyes megfejtése június 10-ig. A helyes megfejtők között jutalmaként sorsolunk ki.

Előző havi keresztrejtvényünk jutalmaként a májussal együtt sorsoljuk ki, mivel a nyomda hibája miatt később jött meg az újság.

A keresztrejtvényt Takács László készítette.

SPORT

ÉDOSZ-sportrendezvények

Április 23-án a „Pannónia” Borgazdasági Vállalat volt vendéglátója a szokásos tavaszi ÉDOSZ-sportbizottsági megbeszélésnek. Az ülésen részt vett Ruff Péter, az ÉDOSZ megyei titkára, Daczó Lászlóné, a „Pannónia” szb-titkára, valamint az élelmiszeripari vállalatok tömegsportfelelősei.

Az ülés témája az idei év eddigi sportrendezvényeinek értékelése, és a további feladatok megbeszélése. Az előterjesztést Halász János, az ÉDOSZ MB sportbizottságának vezetője tartotta. A már lefutott versenyek után nem értékelten kisse részletesebben szólni a tervezett rendezvényekről.

① ÉDOSZ kispályás labdarúgó-bajnokság:

A verseny indulása: 1985. április 25-e. 10 csapat adta le nevezését a Kinizsi-pályán lebonyolításra kerülő 85. évi versenysorozatra. A mérkőzések egy időben (16.00) kezdődnek és mindig két pályán zajlanak. Minden résztvevő vállalat csapatától fegyelmzett magatartást és egyöntetű szerelést kért a sportbizottság vezetője. A csapatkapitányok szerepét ne csak címük, de tevékenységük is bizonyítsa, volt az egyöntetű megállapítás. Idén a versenykiírásban szerepelni fog többek között az is, hogy a várakozási idő 10 perc. Tehát amelyik csapat ez időn belül nem jelenik meg a mérkőzésre, 2 pontot veszít 0-3-as gólkülönbséggel. Még egy lényeges gazdasági jellegű változás, hogy a bírói díjakat a vállalatok szakszervezeti bizottsága egy összegben utalja át az idény kezdetén.

② Megyei sportnap '85: június 9-én 9.00. Kinizsi-pálya. Alapszabály, hogy olyan években, amikor nincs olimpia vagy világbajnokság, a megyei sportbizottságoknak sportnapot kell tartani. Az ÉDOSZ ettől függetlenül minden évben megrendezi éves sporttalálkozóját. Az idei évi sportnap nagy létszámmal való, sikeres lebonyolítása hazánk

felszabadosának 40. évfordulója előtt való tisztelgés is. A nap programja szokásos gazdagságú felnőtteknek és gyerekeknek egyaránt. Az alábbiakban állapotunk meg: kispályás ffi, női labdarúgás, női kézilabda, az atlétikai számok és nagyon sok gyereketvelkedő. Ellátás a résztvevőknek ingyenes. Külön meghívó helyett mindenkit szeretettel várunk a családtagjával együtt és előre jó szórakozást kívánunk.

③ Országos természetbarát-találkozó: 1985. június 14-16., Nyiregyháza-Sóstó, KISZ-tábor. Az utazási és szállás-költségeket az szb, míg az étkezést a résztvevők fedezik. Jelentkezési igényt kérjük május 31-ig bejelenteni! (Maraton L. vagy Takács S.) A programok fakultatív jellegűek, a találkozóra utazók nagy része saját építésű táborban nyer elhelyezést.

④ Szeptember hónapban az ÉDOSZ szeretné megrendezni saját természetjáró napját, valamint egy kombinált lövészversenyt is. Erre már itt hívnam fel a figyelmét a vállalati honvédelmi klubnak.

Saját rendezvényeinkről egy-két mondatot. Az előzetesen ismertett programhoz képest két eltérés lesz az idei évben. A júniális az ÉDOSZ sportnapja miatt júliusban kerül lebonyolításra, helyét és idejét a szervezők közölni fogják. A másik változás, hogy a teniszszedés a gyári pályákon csak akkor indulhat, ha a feltételek adottak lesznek. (Labdafogó háló felállítása és a oálya festése, amire ezúton is kérem a műszaki osztály segítségét és munkáját.)

Végezetül egy ajánlás a szocialista brigádok felé. A brigádszellem erősítése nemcsak a fehér asztal melletti találkozókon lehetséges, hanem sportolás és természetjárás közben is. Kérem a brigádok vezetőit, hogy a meghirdetett versenyekre, sportnapokra a szervezési munkába segítsenek be.

- TS -

Nőknek erről-arról

Hétköznapjaink szerény kísérője a hagyma, a valóságban „kettős életet él”. Miközben magától értetődő mozdulattal süllyesztjük szatyruknba a piacon, eszünkbe sem jut, hogy nincs még egy növény, amelyhez annyi legenda tapadna, amelyet annyi misztikus történet, vallási hiedelem venne körül, mint a hagymát. A hagyma „előéletét”, vad őseit nem ismerjük. Szemet könyveztető csipősségével, pirítás, főzés közben étvágygerjesztővé átlényegülő csipős aromájával úgy jelent meg a történelem kezdetén mai formájában, ahogyan Pallas Athéné pattant ki Zeusz fejéből hajdanában.

Nem ok nélkül hivatkozunk a mitológiára: az egyiptomi sztéléken, a sírkamrák hieroglifái között a hagyma az istenek társaságában jelenik meg, a növekedés, a termékenység szimbólumaként, amit imádni kell. Evezredkig megmaradt ezen a magaslaton. A rómaiak tisztították le azzal, hogy a köznep ételizesítőjévé tették. A mohamedánok sem bántak jobban a hagymával. Létezését egyenesen a sátánnak tulajdonították olyképp, hogy mikor a gonosz kiűzték a Paradicsomból, eszevesztetten menekült, s ahová a jobb patájával lépett, ott vöröshagyma termelt, ahová a ballal, ott fokhagyma termelt. Talán levének kéntartalma miatt rókánította a török legenda a hagymát az ördöggel, akinek a lehelete - az ő mitológiá-

jukban csakúgy, mint a miénkben - „kénköves”.

A magyar konyha kedveli a hagymát és - öndicséret nélkül mondhatjuk - élni is jól tud vele. Számtalan ízletes, kitűnő ételünk ízét, aromáját a jóféle vöröshagyma adja meg. Termelésével a maki „hagymások” világhírt vívtak ki maguknak. Mindazonáltal - bármily komoly hagymafogyasztók vagyunk is - önkritikusan meg kell állapítani, hogy a különféle világítjakon termesztett hagyma sokféle változatának csak igen kis hányadát ismerjük és fogyasztjuk. Az apró fejű, finom gyöngyhagyma néhanapján kapható üveges konzerv formájában, a poréghagyma és a metélőhagyma a piacokon ugyancsak megtalálható. Itthon azonban ismeretlen az a temérdek különféle nagyságú, formájú, színű és ízű hagymaféle, amelyeket például a francia, vagy olasz kisvárosok zöldséges boltjaiban, piacain árúsítanak.

A hagymát a 15. század közepéig itthon nem termesztették-használták. Bonfini, a krónikás feljegyezte, milyen boldog volt Beatrix királyné, Mátyás hitvese, mikor sögnőjétől remek ízű hagymát kapott ajándékba Itáliából. Alighanem ezt követően történt meg a magyar konyha és a vöröshagyma „nagy találkozása”, s fél évezred után, mi, késői utódok még mindig hálásan élvezzük e találkozás kellemes következményeit.

XI. Ifjúsági tömegsportnap

Április 20-án a szeszélyes tavaszi időjárás kellemes nap-sütéssel örvendeztette meg a XI. ifjúsági tömegsportnap rendezőt és versenyzőit. A hagyományos rendezvénysorozat gyarunk sportolói még a korábbi éveknek is nagyobb létszámmal indultak. Két férfi és egy női futballcsapat, valamint egy e rendezvényre összehívott női kézilabdacsapat indult a versenyen.

A pécsi vállalatoktól, intézményektől, iskoláktól 35 csapat vett részt a versenyen. A szokáshoz híven a legnépesebb tábor a férfi labdarúgásnak volt. A 20 csapat 5 csoportban küzdött a döntőbe való bejutásért. A férfi kézilabda sportágban 6, a női kézilabdában 8, a női kispályás futballban pedig 6 csapat mérte össze erejét.

A verseny eredményeit sportáganként és összetétben is értékelték, jutalmazták. A döntők, ill. az összetett eredményei:

Férfi futball: I. Pannónia vendéglátó, II. Mecsek Füstért, III. Dohánygyár.

Női futball: I. Dohánygyár, II. Tejpar, III. BEV.

Férfi kézilabda: I. Pannónia Vendéglátó V., II. BEV, III. Verseny u. Denevér Klub.

Női kézilabda: I. Zsolnay, II. Dohánygyár, III. BEV. Összetett: I. Pannónia Vendég-

látó V., II. Dohánygyár, III. BEV.

A helyezések bizonyítják a sportolónk újabb szép sikerét. A női kézilabdacsapat tagjai közül két dohánygyári anyuka kislányának nevét feltétlen meg kell említenünk, Varga Szilviát és Erős Mónikát, akik lelkes és remek játékkal képviselték a legfiatalabb korosztályt. Mások is szívesen látjuk őket és más szülőket is gyerekeikkel együtt a gyarunk sportolói között.

Egy kicsit ünneprontó leszek. Kiváncsiságból fellapoztam néhány évre visszamenőleg a dohánygyári lapokat - milyen sporteseményekről, eredményekről számolhattok be az akkori tudósítók a tömegsportnapok kapcsán. Még 1983-ban is 59 csapat (ez évben 35) részvételével 4 színhelyen, közel tíz sportágban zajlottak ugyan-ezer rendezvény keretében a sportesemények. Aztán minden évben egyre kevesebb sportágban, egyre kisebb lett a résztvevők száma. Gond van a fegyelmzetttséggel (sok az óvás, a visszszalépés) és nem kielégítő a rendezés és a szervezés színvonala sem. Félő, hogy e rendezvénysorozat egyre kevésbé felel meg céljának, - a tömegeket megmozgató, kellemes kapcsolódást nyújtó - a sport-szeretetre, a sport szeretetére nevelő mozgalomnak.

- Szóts -